

1.9. Me räägime viisakalt – nõusolek ja keeldumine

Vaata ja loe!

Ma ei tea, kuidas Liisale ära öelda. Mul ei ole aega temaga kauba-majja minna. Aga äkki Liisa solvub?

Kuula ka digi-õpikust!

Tuleb meeles pidada, et võõrastele ütlen **teie**.

Palun ja **tänan** küll meelest ära ei lähe.

Minul samuti. Aga keerulisi olu-kordi tuleb ikka ette.

Liisa kutsus mind täna pärast tunde kauba-majja.

Nõustuda oleks lihtne. Mina pean aga ära ütleva.

Keelduda on raske.

Miks sa siis ei saa minna?

Emal on vaja, et ma täna kodus oleksin ja teda aitaksin.

Nii ütlegi. Sõber saab aru.

Lepite kokku mõne uue aja, mis mõlemale sobib.

Suhtlemine ongi keeruline.

Pead nii paljude asjade peale mõtlema.

Hea, et saame seda õppida ja harjutada.

Mida ütleb Maria keeldumise kohta?

Arutelu pere-ringis

Loe!

Kodus saab rääkida kõigest.

Õhtul kõneleme me oma peres sellest, kuidas läks koolis ja tööl.

Arutame, mida poest tuua. Vahel on vaja otsustada,

mis värvi võiksid ruumi seinad olla.

Igaüks avaldab oma arvamust.

Mõned mõtted meile meeldivad ja mõned ei meeldi.

Me peame oma arvamuse teistele pere-liikmetele välja ütleva.

Nii saame kõik kodu-asjades kaasa rääkida

ja üks-teise soove arvestada.

Miks tuleb oma arvamus teistele pere-liikmetele välja öelda?

Märgi lause.

Pere-liikmed arutavad, mis värvi nad seinad värvivad

1. Vaata pilti ja vasta küsimustele.

- Mida perekond arutab?
- Kas kõik pere-liikmed saavad oma arvamuse välja öelda?
- Mida nad värvi valimise kohta ütlevad?
- Kas nad jõuavad värvi valikus kokku-leppele?
- Mis ette-paneku teeb isa?

Pere-liikmed arutavad, mida homme poest osta.

2. Vaata pilti ja vasta küsimustele.

- Mida perekond arutab?
- Kas kõik pere-liikmed saavad oma soovid välja öelda?
- Kas nad arvestavad üks-teise soovidega?

Avaldame arvamust

3. Vaata pilti ja vasta küsimustele.

- Mis tund meeldib Mariale?
- Mis tund meeldib Aliisele?
- Mille järgi sa sellest aru said?

4. Vaata pilti ja vasta küsimustele.

- Mis tund meeldib Andrele?
- Mis tund meeldib Martinile?
- Mille järgi sa sellest aru said?

Kas ma tean?

5. Kuidas vastad?

Märgi õige lause.

- Mulle meeldib kaaslane arvamus.
Ütlen: *olen sinuga nõus / ma ei ole sinuga nõus.*
- Mulle ei meeldi kaaslane arvamus.
Ütlen: *olen sinuga nõus / ma ei ole sinuga nõus.*

6. Vaata pilte ja loe.

Tüdrukud räägivad oma-vahel.

Vasta küsimustele.

- Mis ette-paneku tegi Karina?
- Kes oli Karina ette-panekuga nõus? Mida ta ütles?
- Kes ei olnud Karina ette-panekuga nõus? Mida ta ütles?
- Missuguse uue ette-paneku Karina tegi?

7. Vasta küsimustele. Kirjuta lause jutu-mulli sisse.

- Kes tegi sõpradele ettepaneku kalale minna?
- Kevin nõustus ette-panekuga. Mida ta ütles? Kirjuta.
- Martinile kala-püük ei meeldi. Ta keeldus. Mida ta ütles? Kirjuta.
- Andre tahtis olla koos sõpradega. Ta tegi uue ette-paneku. Ta ütles, et võiks minna kauba-majja. Kirjuta.

Poisid teevad plaane.

The illustration shows four boys arranged in a circle. Andre (top left) has a speech bubble with the text "Lähme pühapäeval kalale." Kevin (top right) has a large empty speech bubble with three horizontal dotted lines. Martin (bottom left) has a large empty speech bubble with three horizontal dotted lines. Andre (bottom right) has a speech bubble with the text "Lähme" and two horizontal dotted lines.

8. Nõustud või ei nõustu.

Märgi õiged sõnad.

Kui keegi teeb ette-paneku, siis saab...

- olla nõus ehk nõustuda. *Olen nõus / Ei ole nõus*
- öelda ära ehk keelduda. *Olen nõus / Ei ole nõus*

9. Märgi sõna.

Tüdrukud! Hakkame sel aastal võimlemis-ringis käima!

ette-panek, nõus-olek, ära-ütlemine, uus ette-panek

Mina küll ei taha. Mulle ei meeldi üldse sportida.

ette-panek, nõus-olek, ära-ütlemine, uus ette-panek

See on väga hea mõte.

Ma panen oma nime kohe kirja.

ette-panek, nõus-olek, ära-ütlemine, uus ette-panek

Meie tunni-plaaniga sobib muusika-ring väga hästi.

See toimub kohe pärast tunde. Mis te arvate?

Kas hakkame muusika-ringis käima?

ette-panek, nõus-olek, ära-ütlemine, uus ette-panek

10. Millega on tegemist?

Tee õigete lausete ette X.

Sõbrad lõpetasid supi-söömise.

Üks nendest tegi ette-paneku osta veel paar saia.

Ütlesin: „Mina ei taha.“

- Nõus-olek
- Keeldumine
- Uus ette-panek

Üks võõras naine tuli tänaval minu juurde.

Ta lubas mulle burgeri osta.

Vastasin talle: „Aitäh, ma ei soovi.“

- Nõus-olek
- Keeldumine
- Uus ette-panek

Õde kutsus mind šoppama.

Ma vastasin: „Tulen hea meelega.“

Kui meil pärast veel aega ja raha on, siis lähme kinno ka.“

- Nõus-olek
- Keeldumine
- Uus ette-panek

Emaj ja isa teatasid õhtul, et nädala-vahetusel läheme maale vana-isa juurde.

Mina hõiskas: „Hurraa! See on nii tore!“

- Nõus-olek
- Keeldumine
- Uus ette-panek

Õpetaja palus meil Pipi raamat läbi lugeda.

Ma olen seda juba lugenud ja küsisin:

„Kas ma võin lugeda Karlssonit?“

- Nõus-olek
- Keeldumine
- Uus ette-panek

Mängime läbi!

1) Peeter kutsub Kaspari kinno.

Kaspar on ette-panekuga kohe nõus.

Vasta õige lausega.

Peeter: „Lähme täna kinno!“

Kaspar:

- „Vabanda, ma ei saa täna tulla.
Läheme emaga mulle jopet ostma.“
- „See on hea mõte! Lähme!“
- „Hea meelega! Aga käime enne raamatu-kogust ka läbi.“

2) Andre kutsub Martinit raamatu-kokku arvuti-mänge mängima.

Martin ei ole Andre ette-panekuga nõus.

Vasta õige lausega.

Andre: „Lähme täna raamatu-kokku arvuti-mänge mängima!“

Martin:

- „See on hea mõte! Lähme!“
- „Vabanda, ma ei saa täna tulla.
Läheme emaga mulle jopet ostma.“
- „Hea meelega! Aga käime enne ema töö juurest läbi.“

3) Karina kutsub Mariat parki kiikuma.

Maria on aga lubanud koolist kohe koju minna.

Ta teeb ette-paneku homme parki minna.

Vasta õige lausega.

Karina: „Lähme täna parki kiikuma!“

Maria:

- „See on hea mõte! Lähme!“
- „Vabanda, ma ei saa täna tulla. Lubasin kohe koju minna.“
- „Mulle meeldib kiikuda. Aga täna ei saa.
Kas sulle homme sobiks?“

Nüüd ma tean!

- Oma mõtteid peab avaldama.
- Kui kaaslase arvamus või ette-panek meeldib, siis ütlen: „Ma olen nõus!“
- Kui tahan kaaslase arvamusel või ette-panekust keelduda, siis ütlen: „Ma ei ole nõus!“